

HOLOCAUST

Slovo *holocaust* původně znamená:

- a) křest vodou
- b) plynovou komoru
- c) vraždu
- d) zápalnou oběť

Ve stejném významu jako slovo *holocaust* se také někdy používá jiný hebrejský výraz. Který?

- a) šoa
- b) šilink
- c) šofar
- d) jidiš

Nacisté tento svůj pokus o vyvraždění židovského národa označovali jako:

- a) arizace
- b) konečné řešení židovské otázky
- c) Křišťálová noc
- d) Norimberské zákony

Kdy a kde bylo definitivně rozhodnuto, že Židé mají být jako národ vyhlazeni?

- a) 1935 v Norimberku
- b) 1938 v Mnichově
- c) 1940 v Osvětimi
- d) 1942 ve Wannsee

Jaký symbol s německým nápisem Jude museli Židé na příkaz nacistů nosit?

- a) ☆
- b) ☆
- c) ⊙
- d) ∇
- e) J
- f) Ⓢ

Na území Protektorátu Čechy a Morava byli Židé internováni především v:

- a) Josefově
- b) Lidicích
- c) Terezíně
- d) Treblince

Mnoho Židů bylo zavražděno plynem. O jaký plyn šlo?

- a) dusík
- b) kyanovodík
- c) cyklon B
- d) oxid uhličitý

Před postupujícími spojeneckými armádami nacisté v nelidských podmínkách přesouvali vězně koncentračních táborů. Šlo o tzv.:

- a) spanilé jízdy
- b) pochody smrti
- c) zelené vandry
- d) pomalé kolony

Kolik Židů v průběhu války nacisté přibližně zavraždili?

- a) 2 mil.
- b) 3 mil.
- c) 6 mil.
- d) 9 mil.

Mezinárodní den obětí holocaustu byl stanoven na 27. ledna. Co se toho dne stalo?

- a) V roce 1935 vešly v Německu v platnost tzv. norimberské zákony.
- b) V roce 1938 rámci tzv. křišťálové noci proběhly v Německu útoky na Židy, byly vypalovány synagogy, ničen jejich majetek apod.
- c) V roce 1942 nacisté úspěšně vyzkoušeli první plynovou komoru.
- d) V roce 1945 sovětská vojska osvobodila vyhlazovací tábor Osvětim-Březinka.

Seřadte ve správném pořadí úryvky ze vzpomínek ženy, která přežila holocaust. Ke každému úryvku připojte pojem, který jej popisuje:

Pořadí: _____ Pojem: _____

Vydaly jsme se na pochod. Šly jsme v pětistupech, doprovázelo nás mnoho strážných. Byl mráz. Šla jsem v obřích lakýrkách a věděla, že nesmím upadnout. Kdo nestačil, kdo se zastavil, toho hned zastřelili. Šly jsme neznámo kam. Z jednoho pekla do druhého.

Pořadí: _____ Pojem: _____

Hlad, žízeň, špína, vši, bacily, tyfus. Všechny jsme onemocněly. Tělo rozpálily horečky, v hlavě bušilo, sluch se ztrácel. Přidaly se vysilující průjmy. Nemoc byla jak zákeřný nepřítel. Kdo se vzdal, kdo už neměl vůli žít, umřel za pár hodin. Ležela jsem na holé podlaze a kolem umíraly desítky žen. Mrtvé nikdo neodklízel. Pak přijeli Angličané. Psal se duben 1945.

Pořadí: _____ Pojem: _____

Šlo to rychle. Během několika minut rozdělil důstojník na patnáct set žen na dvě skupiny. Doprava, doleva. Divné rozcestí. Doleva šli staří, nemocní a ženy s dětmi, doprava muži a mladší ženy. Links – rozkázal mamince. Rechts – ukázal na mě. Už jsem ji neviděla. Doleva znamenalo smrt, doprava – život. Alespoň prozatím.

Pořadí: _____ Pojem: _____

Ve městě stál na postranní koleji vlak a u něj se tísnil dav lidí. Mladí, staří, muži, ženy. Kolem nich se kupila jejich zavazadla popsaná bílými transportními čísly. Celá skupina byla obkroužena muži SS v uniformách, kteří drželi na řemenech psy. Rozkazy pršely: Schnell! Los! Hnali lidi do vagónů. Tak nás odvezli z domova jako dobytek.

Osvobození

Selekce

Pochod smrti

Transport

JE MOŽNÉ Z TVÁŘE ODHADNOUT POVAHU ČLOVĚKA?

**Pokuste se spojit fotografii a stručný životopis osobnosti. K fotografii při-
pište příslušné číslo:**

① **Anna Franková** pocházela z německé židovské rodiny, která uprchla před nacisty do Amsterdamu. Když bylo Nizozemsko okupováno Německem, ukryla se celá rodina v tajných místnostech kancelářské budovy. Po dvou letech skrý-
vání byla skupina prozrazena a deportována do koncentračního tábora. Anne
zemřela na tyfus v táboře Bergen-Belsen. Její otec Otto jako jediný z rodiny pře-
žil a po válce v Amsterdamu vydal její deník, který je unikátním dokumentem o
perzekuci Židů za druhé světové války.

② **Dorothea Binz** sloužila jako dozorkyně a poté zástupkyně náčelníka v kon-
centračním táboře v Ravensbrück a Buchenwald. Mezi vězňenými byla ozna-
čovaná jako „neúnavná“. Pod jejím velením byly vězněné ženy bity, stříleny a bi-
čovány. Na konci války uprchla, ale byla dopadena, souzena a roku 1947 za své
zločiny popravena.

③ **Josef Mengele** vystudoval medicínu, ale zabýval se mj. i „rasovou hygienou“. Ještě před válkou vstoupil do SS a během své služby v koncentračním táboře
v Osvětimi proslul jako „anděl smrti“ svými sadistickými „lékařskými“ experi-
menty na lidech. Po válce se mu podařilo získat novou identitu a dožít v Jižní
Americe. Nebyl nikdy dopaden ani potrestán za své zločiny.

④ **Pavel Haas** pocházel z brněnské židovské rodiny; jeho bratr Hugo se stal fil-
movým hercem a režisérem. Na brněnské konzervatoři studoval mj. u Leoše Ja-
náčka, věnoval se především skladbě. Na rozdíl od slavnějšího bratra Huga se
mu nepodařilo před válkou emigrovat, roku 1941 byl deportován do Terezína a
později do Osvětimi, kde zahynul v plynové komoře.

⑤ **Rudolf Höss** krátce po první světové válce vstoupil do NSDAP, byl dokonce
vězněn za politicky motivovanou vraždu, kterou spáchal ve službě nacistické
straně. Později vstoupil do SS a v roce 1940 byl jmenován velitelem nově založe-
ného koncentračního tábora v Osvětimi. Pod jeho vedením byla Osvětim trans-
formována na vyhlazovací tábor – zde byl na jeho pokyn poprvé vyzkoušen plyn
cyklon B jako prostředek k vyvražďování vězňů a v sousední Březince nechal
Höss stavět plynové komory a výkonná krematoria. Po válce byl dopaden, od-
souzen k smrti a oběšen symbolicky před krematoriem v Osvětimi.

© **Simon Wiesenthal** se narodil v židovské rodině na území dnešní Ukrajiny, v Praze vystudoval architekturu. Na rozdíl od jeho otce se mu podařilo uniknout deportaci do gulagu na Sibiři. Po německém útoku na SSSR byl postupně internován v několika koncentračních táborech, osvobození se dočkal v Mauthausenu. Po válce založil v Rakousku Židovské dokumentační středisko a začal shromažďovat svědectví a důkazy o nacistických zločinech během války, aby váleční zločinci mohli být potrestáni. Pro tyto své snahy bývá označován jako „lovec nacistů“.

